

Slovo závěrem

Dovolte mi, prosím, na závěr našeho setkání jen několik slov. I když Jan ze Žatce a jeho proslulé dílo „Oráč z Čech“ je, jak bylo v referátech opakovaně poukázáno, předmětem značné pozornosti, nenalezli jsme, že by bylo předmětem samostatného programu semináře či konference, kterou jsme s pomocí sponzorů mohli uspořádat právě v místě jeho nejdelšího působení a po němž je také nejčastěji nazýván.

Domnívám se, že mám právo uvést, že jeho resp. Oráčův dialog se smrtí z roku 1400 byl i oprávněným podnětem k tomu, pojednat především z aspektů medicínských, právních a etických toto téma z dnešního pohledu, zejména vzhledem k jeho vysoké aktuálnosti.

Domnívám se dále, že se plně potvrdil i záměr organizátorů, aby na programu semináře se společně podíleli němečtí a čeští odborníci. To, že účast jako přednášející přijali přední odborníci z obou zemí, a že jako hosté se diskuse zúčastnily další významné osobnosti, značně přispělo k jeho vysoké úrovni. Na semináři zaznělo mnoho cenného a slíbený sborník jistě přivítají zainteresovaní odborníci v obou zemích.

Bylo konstatováno, že hospicové hnutí se v Německu začalo rozvíjet dříve než v České republice. I zde se však situace výrazně mění. Paliativní medicína byla na návrh Ministerstva zdravotnictví ustavena jako specializační obor dalšího vzdělávání lékařů, byla založena Společnost pro paliativní medicínu České lékařské společnosti J. E. Purkyně, dále Asociace zřizovatelů hospicových služeb, a co je zvláště významné, postupně se zvyšuje počet hospicových zařízení. Zvyšuje se také zájem médií a zvláště důležitá je pozornost věnovaná problematice centrálními úřady. Lze předpokládat, že na příštím setkání bude moci být prezentován další významný pozitivní posun.

Z našeho setkání si jistě každý z nás odnáší nemálo podnětů. Rádi bychom uvedli alespoň následující dva, na který se, jak věříme, všichni shodneme.

I po odstupu mnoha staletí se podařilo potvrdit místo, kde v Praze za svého působení Jan ze Žatce žil. Je to v nejživějším centru tohoto krásného města. Myslím, že tak jako v případě Christiana Dopplera, manželů Coriových a dalších osobností, kterým byly v poslední době v Praze odhaleny pamětní desky, by si tuto poctu zasloužil i Jan ze Žatce. Budeme zvažovat postup jak toho dosáhnout.

Druhý můj podnět se týká dnes vysoce aktuálního tématu důstojného umírání a doprovázení ke smrti. Diskuse na toto téma jasně prokázala, že její pokračování v česko – německém nebo německo-českém dialogu je velmi potřebné a mohlo by být přínosem i v rámci EU. Proto z podnětu hlavního iniciátora našeho setkání, mého přítele p. dr. Michaela Popoviče budeme navrhovat ustavení německo české společnosti pro paliativní medicínu, na jejíž činnosti by se podíleli lékaři, právníci, ekonomové, poskytovatelé zdravotní a sociální péče, představitelé hospicových zařízení a další.

Jestliže seminář je obecně pokládán za velmi zdařilý, je to zásluhou Vás všech. Dámy a pánové, za ty, kteří se na jeho přípravě a organizaci podíleli si Vám proto dovoluji vyslovit velký a upřímný dík.

Ivan Pfeifer
Praha
Otokar Löbl
Frankfurt am Main